

94 12
1909

ქართული
ბიბლიოთეკა

მათრასი

და საღამური

№ 15

ყოველ-კვირეული, იუმორისტული ჟურნალი

თფილისის ქალაქის საჯათმეოფოში.

რალაც ვაგლახად,
 აშევიქენ გლახად:
 (თავი მტყვიდა და შემახურა!)
 დამძაფრა ტანში
 და თფილ საბანში
 ისე შევიძვერი, ვითარცა ტური.
 სიმწრით თავს ვიქექ...
 მოელი დღე ვწემა,
 მაგრამ სიმწვიდე არ გამეკარა.
 გვიან თუ აღრე,
 ბოლოს ვიაზრე,
 სამკურნალოსკენ შემომვიარა.
 კიდევ წავედი,
 მაგრამ რა?.. ბედი
 მღალატობს, მგორგულება.

რალაც რო ითქმის:
 „საწყალოს და ქვის“
 ჩემზე ასრულდა კვირტქმულება.
 მივედი, მარა
 ის არ მეცმარა
 რა სწულეზაც თან მივიყოლე,
 იქ მეტი ვნახე
 მე სივავლაზე...
 (თუ სიცრუე ვთქვა ქვებით დამქოლე)
 ღრთი მდიკი
 (არც ძლიერ ,,დიკი“)
 საჯაყ ყოფაში ჩავარდნილიყო,
 ფეხ-განაბიჯი
 (მობუცი ნიჭი)
 უნივერსალურ რამეთ ქნილიყო:

მუღა

ორსა სნეულსა,
 ის შიგნულსა
 განუშინჯავდა ყურითა თვისით,
 ორ მოწიფულსა,
 უტყობდა „პულსსა“
 ხელჩაქიდული მავას ხალისით,
 ერთსა კიდნა
 განგვლა ენა,
 და მუნით სიტყეს გამოუკვლევდა,
 ხოლო სხვას ორსა,
 (ქირთა გოდორას)
 დარიგებასა შშობლურს აძლევდა.
 ვნახე რა ავი
 ქირ-ფათარაკი,
 მოკქუსუნ ვარეთ გულ-გახეთქილმა,
 და იქ არ მივალ
 არც დღეს, არცა ხვალ
 მომინახულოს გინდა სიკვდილმა.

—კი.

ეშმაკის ინტერკუ

ქალაქის საავათმყოფოში.

ამ ბოლო დროს ერთი ახირებული ზნე დამ-
 ჩემდა: ყოველი ადამიანი და სხვა არსი ცხოველი
 ჩემს თვალებს თავდაყირათ მავალი ერვენება. სახ-
 ლები თითქო სახურავებით დაყრდნობიან მიწას,
 ხოლო მცენარეები კი თავისი კენწეროებით. ამ-
 ბოზენ დამიანის თვალში მართლაც ასე იხატებიან
 სულიერნი და უსულიო არსნი დედა მიწისანიო,
 მაგრამ მე მაინც ავათმყოფობათ მივიჩნევ ეს უჩვე-
 ულლო მოვლენა და ქალაქის საავათმყოფოს მივა-
 შურე.

საკუბოვო დაწესებულება!

— თქვენ ვინა გნებავს? ნახევარ ზრდილო-
ბიანის კილოთი შემეკითხა მსახური.

— ექიმი მჭირია.

— ვიცი ექიმი გჭირია, მაგრამ უნდა ვიცო-
დე რომელი ექიმი.

— სულ ერთია რომელიც იქნება.

ხალხი ბუზივით ირეოდა დარბაზში და ბუზი
ხალხივით.

— მას დაბრძანდი. მოითმინე.

მეტრ რა გზა იყო, მეც დაბრძანდი და მოვი-
მინე. არ გასულა სულ რაღაც სამიოდე საათი, რომ
ჩემი რიგიც მოვიდა. ექიმთან მიმიწვიეს.

— მობრძანდიო. თქვენი სახელი?

— ეშმაკი, ბატონო.

— გასაოცარია სწორეთ! გვარი?

— გვარიც ეშმაკი.

— საკვირველია თქვენმა მზემ! რა ტომისა

ბრძანდებით?

— ეშმაკი გახლავარ.

— 331 რა საქმეს ასრულებთ?

— ვეშმაკობ რაც ვაქვს.

— ასეთი ახირებული პაციენტი ჩემს დღეში
არ იზნახავს. რა სატყვიარი გაწუხებთ?

— ტყვილით არაფერი არა მტყავა, მხოლოდ
ყველაფერი უკუღმა მიჩვენება: აი თქვენ მავალი-
თად ჩემის უხეღულოობით თავის ალაგას ფეხები
გაბიათ, ხოლო ფეხების წილ თავი. თქვენ თავდა-
ყირა დადგმული მიჩვენებით.

— ახირებულია თქვენმა მზემ! პულისი მიჩვენეთ.

მეც ხელი ვაფუწოდე. ექიმმა მავრა ჩამქიდა
ბრქყალები და თან ვაზ. „თფილისის ფურცელს“
დაუწყო თვლიერება. მე დიდის მომბინებით ვე-
ლოდი ექიმის ბრქყალებისაგან ხელის განათავისუფ-
ლებას, მაგრამ ჩემდა საუბედუროთ მავის ცემა არ
ჩერდებოდა. წამებით ვავატარე ნახევარი საათი და
ჩემ მავასაც თავისუფლება მიენიჭა.

— რას იტყვიო, ბ-ნო ექიმო, ცუდათ არის
საქმე?

— გასაოცარია ყმაწვილო! არ იქნა ამ ექსპო-
პრიაციებს ბოლო არ ეღება. აი მავალითად: სამა-
რაში დღესაც ვაუძირცკავთ ვილაცა.

— უკაცრავათ, მე ჩემს ავათმყოფობაზე მო-
გახსენება.

— დაახ, სწორეთ ავათმყოფობათ ვადიქცა
ეს დაწყველილი.

— როგორ გეჩვენათ ჩემი მავისც ცემა?

— წარმოიდგინეთ, 80000

— მავისც ცემა?

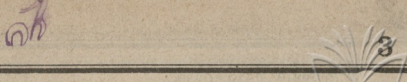
— უჰ, უკაცრავათ, უკაცრავათ! მე ისე გამო-
ტაცა ამ ამბავმა. ვერ წარმოიდგენთ, რამდენი საქ-
მე ჩვენა გვაქვს, ქალაქის ექიმებს. აი თუნდ შე-
ხედეთ!

ექიმმა მეზობელ ოთახის კარი შეიღო. კუთ-
ხეში დებალ სკამზე მოხუცი ექიმი იჯდა. გარს
რამოდენიმე კაცი ვხვია, მარჯვენა ხელში პატარა
შავი ძაბრი ექირა და ერთი ყსაბის სტომაქის შინა-
განობას იკვლევდა. ამავე დროს მეორე ხელით პა-
ტარა ბავშვს მავის ცემას უსინჯავდა, მესამისთვის
ენა გამოეყოფინებია და მეთოხეს რჩევა დარიგებას
აძლევდა.

— აი ასეთ ვაქირებებაში ვართ და მოდი დე-
თარი ნუ აგებნევა.

— ღმერთო ჩემო, ღმერთო ჩემო! მერე ამ
პირობებში შეუღლია ექიმს რამე გაუგოს ავათმყოფის
ვაქირებებას?

— საქმე არა ვაქვს?! შე დალოცვილო ექი-
მი გულთაშილიავი ხომ არ არის? ისიც მომაკვდავი
კაცია.

— რამდენი საქმე გქონიათ, ბატონო ექიმო. მიკვირს როგორ უძლებთ.

— რაღას უძლებთ ყმაწვილო, ის ხალისი და ენერჯია, რომლითაც ვიწყებთ ხოლმე ახალგაზრდა ექიმებს, სულ დიდი ნი—ნ წელს გაგვყავს. შემდეგ იწყება ევრთი წოდებული ინდიფერენტისმის ხანა.

— ეს რაღას ნიშნავს?

— ეს იმას ნიშნავს რომ, ავთამყოფს შეხედ-ს შემოხედავ, გაუწერ რასმე ისეთს, რომ არც აწყი-ნის, არც მოუხდეს და ისიც კმაყოფილია.

— გაქვირება რას არ მოაგონებთებს კაცს!

— გრძნობიერება გვიჩლუნგდება, ბ-ნო ეშმა-კო, და განა მარტო ჩვენა ვართ ასეთ ყოფაში?! ჩვენზე უფრო კიდევ სხვებს ადგიათ შავი დღე. ჩენი სამსახური ამ მხრივ გაცილებით უფრო თავისუფალია, ვიდრე სხვა რომელიმე უწყებისა.

— რასაკვირველია, ბატონო! ქალაქის მართ-ველობა ისე არასოდეს არ შეაფიწროებს თავის მოსამსახურეებს, როგორც რაივე კერძო ან სა-ხელმწიფო დაწესებულება.

— რა ბრძანებაა, რა შედარებაა! აქ შენს ნე-ბაზე ხარ, რასაც გინდა იზამ, რასაც არა და არა.

— საკუთარ უფროსებს ადვილათ დაეძალები კაცი, მაგრამ სახოგადოების თვალში რატომ ვე-რაფერი შევაძინათ ამდენ ხანს?

— ეს რაღა თვალბია?

აი პრესა ავიღოთ თუნდა. ერთი ბრუციანი კორესპონდენტი რომ შემოგვებროთ, ხომ ქვეყანას მოსდევს ეს ამბავი?

— განა ჩვენ ვძალავთ რასმე? სულაც არა! ან ჩვენთან ისეთს რას ნახავს ვინმე, რომ სხვანათასჯერ მეტი არ ენახოს? ერთმა ნაცნობმა ექიმ-მა მიაბოძა ამ წინაზე: შესულა მასთან ღრმად მო-ხუტებულთ ქალი. ჯერ „ოჩენდისთვის“ უცდია ორ საათ ნახევარი და ბოლოს რის ვინ ვაგლახით მიუღია ექიმს. გაუსინჯავს, მაჯა ენა და გამოუწე-რია წამალი. მოხუტი ჩოჩვით მისულა აფთიაქში წამლისთვის, აფთიაქის მსახურებს სიცილი აუტეხიათ.

— განა იუმორისტული რეცეპტი შეიძლება?

— წარმოიდგინეთ, რომ შეძლებულა! ექიმს რეცეპტის მაგივრათ ცოლისთვის წერილი მიუწე-რია. წარმოიდგინეთ მისი მკომარეობა. თურმე ბორჯომში დანაზე ცოლი ჰყოლია. სულ იმაზე ფიქრობდა და დიდიდან მოწყებულთ წერილის მი-წერას ებირებოდა. დაჯდა თუ არა რეცეპტის სა-წერათ, გაბსენდა ცოლი და მშვენიერი ბარათი გააქრელა თურმე. მერმე ისიც დაავიწყდა, რომ ეს ცოლისადმი გასაგზავნი წერილი იყო და მო-ხუტს ვადასცა, როგორც რეცეპტი.

— მიკვირს რატომ ის კი ადრე დაავიწყდა პატივცემულ ექიმს, რომ მას ცირკის უფროსი...

— შეიძლება ესეც დაავიწყდეს თუ ასეთ პი-რობებში დარჩა. მძიმეა, მძიმე ექიის მოვალეობა ბ-ნო ეშმაკო!

— ჩემს შესახებ რას იტყვით პატივცემულო ექიმო? ალბათ დაგავიწყდათ, რომ ჩემი შეხედუ-ლებით თქვენ თავის ალაგას ფხებნი გაქვთ და ფე-ხების მაგიერ თავი ვაბიათ!..

— ღმერთი დასწყევლის! მართლა კინაღამ არ დამავიწყდა?! მაშ თქვენ უკუღმა ხედავთ ყველა-ფერს?

— დიას ბატონო!

— ეგ ხომ თვალის ავთამყოფობის ბრალი იქნება?

— რასაკვირველია თვალის.

— მაშ ჩემთან როსავის შემობრძანდით? მე ხომ შეგნულუობის ექიმი ვარ.

— განა სულერთი არ არის?

— არსებითად სულ ერთია, მაგრამ მიწც ასეა დაწესებული: „თვალი თვალისა-წილ და ყური ყუ-რი ყურისა წილ“. ეს ჯერ კიდევ მოცე წინასწარ-მეტყველმა საქვა.

— მაშ საით მიბრძანებთ?

— აგე? იმ კარებში მიბრძანდით და რიგს მო-უცადეთ.

— გმადლობთ რჩევისათვის.

მეც წავედი მეორე ოთახისკენ.

ეშმაკი.

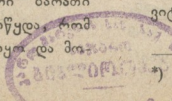
ოღკენიდან. *)

მე სერზე ვდგევარ, *
ბარს სძინავს,
ძაბს მოუცავს გლოვისას,
ვარსკლავთ გავყურებ, იქ ვიქებ
ჩემს ვარსკვლავს უბედობის!

ენახავ, — უკანვე გადავცემ
ტანჯავს, უთქმელსა ენითა—
და ამ შავ მთებში ვიტრიებ,
ვიტრიებ მწარე ცრემლითთა.

იასამანი.

*) უკრანელთა ახალგაზდა პოეტია.

ფოთის ნეკრატეკები.

ახლად მოვლენილი პუბლიცისტი „ზარატუსტრა“ და მუშათა კითხვა. პროფიზორ-ექიმის გოდება. პესტალოცი-უპიტერის დოქტორიდან ნიკობურჯელი „ქედვა“—თავლია. კულტურულ-განმანათლებელი საზოგადოება „Лига свободнаго „ХУХВА“.

ნიკობურჯი მიდიარია „პიტი-პიტეტებით“, პუბლიცისტი-ფილოსოფებით, რომლებიც სხვადასხვა მანგებზე გაჰკვირან. ზოგი მათგანი შეეყვარებულის სიმებს „ამუსიკებს“, ზოგი კი ფილოსოფიურ-პოეტურ „სიმფონიებს“ არიკრიკებს და სხვა და სხვა. პუბლიცისტებიც საკმაოდ გვეყვან, მაგრამ ერთი მათგანი (ნიკ)შეს ფოთელი ზარატუსტრა) იმდენათ საყურადღებოა, რომ არ შემოიძლია უყურადღებოთ დაეტოვო და ზურგი აუქციო.

ერთი მუშა და სანაფონსო საზოგადოების კანტორის მოსამსახურე წლაპარაკედნ, რომლის დროს მუშამ სცემა მოსამსახურეს. ფაქტი მეტათ საშწუხაროა და ყველასაგან დასაგმობი და როგორც ვიცით მუშებმა არტელის წევრს ეხაზე შესაფერი მსჯავრი დასდევს. ამ ინციდენტმა ისე გააბრაზა პუბლიცისტი ზარატუსტრა, რომ მან ერთი კაღმის მოსმით სრულიად მოსპო ფოთის მუშები. ის მესს ატებს თავზე ფოთელ მუშებს და ამბობს: „ЭТО „БЫВШИЕ ЛЮДИ“, БЫВШИЕ УСТРОИТЕЛИ МИРА СЕГО“ და სხვა. „Не есть ли это симптомъ наступающей вакханалии дикихъ чисто-животныхъ инстинктовъ?!—Не есть ли это симптомъ вырождения нашихъ рабочихъ въ грубую, безсознательную и невѣжественную толпу?!“

რა მოხდა ბ-ნებო? ერთი მუშა „ველეული საშალეობით“ გაუსწორდა კანტორის მოსამსახურესა დაინგრა ქვეყანა. ნუშები (სულ ყველა) „ველურები“, „ნადირები“ და სხვა ყოფილან.

„Безобразная и поразительная индиферентность ко всему прогрессивному и полившее отсутствие нравственныхъ устоевъ—вотъ ихъ отличительныя черты“—ო, სწერს ზარატუსტრა და ჰგონია ეს ფაქტია და მით ძალიან გახარებული.

რამდენიმე ჰვის წინეთ აქ აფთექის მალაზია გახსნა ვილაყ ჩხეიქმე. მაგრამ ვაქრობა სუსტობდა და როგორც ბოროტი ენები ამბობენ, აბაშიდან წამოასხა ექიმი ვინმე ბუზბინდერთა წოდებული. როგორც იგივე ბოროტი ენები ამტკიცებენ, საქმე გაიჩარბა, რადგან ექიმის რეკებები „გაიმასქნა“ ჩხეიქის მალაზიაში. ამასთან ნათლიმამ-ძია-სკუებმა ხელი მოუწერეს ჩხეიქეს „პრივილეგიაზე“, რომ კვარა-უქმებშიც ივაქროსო. ეს „გამონაკლი“

კორესპონდენტმა გაზეთში აღნიშნა, რამაც პროფიზორ-ექიმს გულზე შემოყარა მისი მალაზიის პრესტიჟი დაეცემა, ექიმს პრაქტიკა დაუყოფნა. Какъ реагировать. პოლიცია? არ ვარბა. სული? მოკნახოთ ვინმე კანონების მეოდნე და „მამაძალი“, პირბალი კორესპონდენტი ჩავაწყველით ვირის აბანოში“-ო. ბევრი „ЗВѢЖНИКЪ“-ები ეტებენ, მაგრამ ამაოდ. ექიმ-პროფიზორი მოვეყვინდა. ვადაწყვეტენ „პოლემიკა“, მაგრამ დახეთ უბედურებას, პოლემიკაში ჩაყოლა არ ვარგებულა („გაიძვერა ეს-დეკების გაზეთმა დაბედა, თვარა სხვა როგორ იკადრება“-ო), შევიღება ჩვენი ცოდვები კიდევ იცის და შევ დღეს დაგვაყენებსო ახლა მხოლოდ გოდებენ პროფიზორ-ექიმი და „კომპლიმენტებს“ (როგორც ბოროტი ენები განაგრძობენ) უძღვნიან კორესპონდენტს და „გაიძვერა ეს-დეკების გაზეთს“.

კოლდემარ.

(შემდეგი იქნება)

იქმელი.

თუმც ჯანყნისლი დასწალია გულ ჩათხრობილ არე-მარეს, და სიცივე აზრობს, თოშვის ჩაგრულ გვერულით ბედკრულ მხარეს, თუმც ქარ-ბუქი მრისხანებით დაგროვლებს და ქვითინებს, სულ-გაკმენდილ არე-მარეს გლოვის ნანას უღლინებს, თუმცა სუსტნი ხასიათით შეუპყრია კავშანსა, და ცრემლების ნაკადს ღერინა, რომ სინათლე არსით სჩანსა, მაგრამ მიინც მე იმელით ვაქედრებ სიმს ბედის ჩანგზე და კვენისის ხმას, გულს დანაბადს, სიამით ვცვლით ხმა ტკბილ ჰანგზე. რას მიქვია კვენსა ოხვრა, ან ცრემლები მიქმარლ თვალზე, რას ხსნის ღიღი იმელები უნდა გვეკრძდეს მომავალზე? ვაქედრ ჩანგსა მაღლიანსა ხმას ვაძლერებ სადიდებულს და იწმნს ვუკებ, რომ არ ვდრკები, კაცთა ტანგებით მტკბარ ბელზებულს.

დ. თურდოსპირელი.

გოდება იახა რამხმლისა.

მოსთქვამს იახე რაქველი,
(ხალხში მებუზლათ ცნობილი
და „გეორგიის“ ფურნეში,
წმინდანთ გამოცხობილი).

და განა არა აქვს სავალლო? სხვა მის ალა-
გას პირდაპირ მუხრანის ხილდან ვადევირდებოდა
და ანკარა მტკვრის ტალღებს გაატანდა, როგორც
ზღვა დარღსა და კაეშანს, ისე დიდ-ბუნებოვანსა
არსებანსა თვისსა. დასაბამიდან არსებობისა თვისისა
იახე რაქველი ქართველი ხალხის ბედსა და უმე-
დობაზე ოცნებობს, ცრემლსა და ნაღველს ღვრის,
დარღით იღვცა. მისი მოწამისებური მიზნედილი
სახე, ცოცხალი ხატებაა სამშობლო ქვეყნის ჰირი-
სუფლობაში დაღუული ადამიანისა! და მით უფრო
საგრძობელია იახეს სევდა დამწველი, რომ ხალხს
არა სჯერა მისი გულწრფელობა!

აი, დღესაც, კოწია თუმანიშვილს „ივერია-
ში“ მწარეთ მოსთქვამს იახე რაქველი საქართვე-
ლოს უბედობას, ხალხის გაფანატოცობებს და გა-
ჯიუტებებს.

მე, ეშმაქმან, ბიწიერმა
ლექსად ვაგე ეს გოდება,
(ნაღველი ხალხს პროზაზე ვასეა,
ხალხი ამაღ მეყოღებმა).

იქნებ ვინმემ „ივერიაშიც“ წაიკითხოს იახეს
ნამარგალიტევი და პირველ პორციათ, ანუ წენია
ნად ისიც ეყოფა.

ახლა ვთხოვეთ ქუდები მოიხალოთ და ისინით
გოდება „გეორგიელი“ წმინდანისა იახე რაქვე-
ლისა:

„ვაი მამულო,
აოხრებულო!

მარქსის მოძღვრებით დამონებულო!

მწველით და ცხარით
ცრემლით მღელარით

დაგტირი ტურფავ და წამებულო!! *)

მებუზლა მე ვარ,
ბურჯათ რო გყევიარ

დიდი იახე მე ვარ, რაქველი,

„გეორგიაში“

(ვით ქაქიაში),

ურცხვად რო ჩავყავ ორივე ხელი.

გულზე მესობა,

უმრავლესობა

როცა ჩვენს საქმეს ზიზღით უცქერის,

იხე წამხდარა,

რო ძმა გამხდარა

ვილიც მარქსისტის, სამშობლოს მტერის!
შენ გესმით განა **მარქსიზმი**
ჩვენი ქვეყანა **საბჭოთა**

ვინ ააყვავა და დაამშვენა????

დიდმა რაქველმა,

იახეს ხელმა...

(მგრემც მებუზლას მიეცეს ლენინა!)

შენ უბუზობთ ბაზრებს

ჩემს წმინდა აზრებს,

არ გინდა მკვიდრათ გაიდგას ძირი

და მე, იახე,

აზრებით სავეს

სიბნელეს შენსა მწარეთ დავსტირი.

გაპქია იმედ!

საცა მივედი,

არცა „დროება“, არც „ივერია“

და „მომავალი“

ერთობ მრავალი

ხალხს ყოველ კუთხივ გაუწერია.

ოჰ, ხალხო ჩემო,

არა გაქვს გემო

რომ გაარჩიო მწარე და ტკბილი?

განა მართო მე?

ბევრი აწამე

სხვაც ჩემებრ წმინდა მამულიშვილი

ვით მარგალიტი

სპეჯატი ტირი,

ართმელადეთა გვარისა თვალი,

თქვენ არ იყავით

განამწერეთ ტყავით,

როს აღუსრულა სამშობლოს ვალი?

ქართველო ერო!

შე ბიწიერო!

აწ მაინც მიხვდი ჩვენს წმინდანებსა

და იმ მაკდურებს,

ხალხს მარქსისტურებს

შენთან ცხოვრების ნუ მისცემ ნებას.

მე კი, ფიცა ვდებ,

არად ჩავაგდებ

რაც დღემდე შხამი გულს ჩამიწვეთე...

ვით „გეორგიას“,

ჩემსა ძამის

გულში ჩავიკრავ შენი მოკეთე!

დაუგდე ყური.

განა უტმური

ხო არ სჭირს კოტე თუმანიშვილსა?..

ისმინე ჩვენის

მიხაკო ბრძენის,

(აბა რა უგავს გზოდან შეწლილსა?)

*) აქა ნახევარ საათს ტირილია საჭირო. ეშმაქი.

ის კი მე მაზე,
 სავაჭრო რაზე
 თუ ვაგანია გასაყიდავი!!!
 და თუ რამ ნახოთ
 იქ სავაგლოხოთ,

მაშინ იასეს შურტცხეგს თავი“.

ამ უკანასკნელმა ამბავმა იასე ძლიერ დააეჭვა. იმან კარგათ იცის, რომ, იაკობ გოგებაშვილის წყალობით, ქართველმა ხალხმა კარგა ხანია გაიგო „ფიცისა და ბოლოს“ ამბავი. ამიტომ თითონვე შეეხარა ექვი თავის სიტყვებში და მცირე მოფიქრების შემდეგ ამჯობინა, მუქარით დაესრულებია გოდება თვისი:

«ახლო, ვინ იცის,
 ამ ჩემი ფიცის

იქნებ არა გწამთ გულწრფელი კილო,
 მაშ ვით ჰოლატე
 (გონება მჩატე)

შენს ცოდვებზედა ხელს ვიბან შვილო!«

შემდგომად ამ კუბლეტისა იასემ ცრემლიანი თვალები ამოიწმინდა, უმადურ ხალხს ზურგი შეაქცია და კოწია თუმანიშვილს მოეხვია ყელზე. ქართველი იეზუიტის კაცთ მოყვარე ლმობიერებამ ჩქარა მოაბრუნა იასეს მიჩლუნგებული მკერ-მეტყველობა. მან კვალად მოიკრიფა ძალ-ღონე და განაგრძო:

„ოჰ მეგობარო,
 ქრისტეს ცხოვარო!
 გულისა ჩემის ვარდნო, იანო,
 უმეტეს შენა
 ჩემო ტაბილ-ენა
 კოწიავ, სიტყვა ბარაქიანო,
 ვლესთ ნამგალი,
 ხალხში სამკალი
 ძალზე მწიფეა და მოწეული,
 ნუ დააყნებ,
 დღეს დროა ვგონებ...“

ვისაც ხალხისთვის შესტკიავა გული“.

ასე საშაგლითოდ დაათავა იასე რაქველში თავისი გოდება „ივერისი“ ფურცლებზე და ახლა სამკალათ მიეშურება სოფლისკენ.

ნეტავი მას, ვისაც იასეს ნამგალი მოხვდება!

ეშმაკი.

ქესტვირული.

(ახალ-სენაკისათვის).

კვლავაც მოვდივარ ღლინითა,
 ვიცი მით ყველას ვნახრებ,
 ვუმღერი ახალ-სენაკსა,
 ტყუილს არ ვამოვებარებ;
 აღარ დავსცხრები იცოდეთ,
 სანამ თავს მხრებზე ვატარებ,
 სანამდის გმირებს სენაკის
 სიმაართით არ ვავამწარებ!..

ახლოც მოვითხოვთ ამბავსა
 სიამით, სიხარულითა
 სამკითხველოის წვერებზე
 კეშმარტებით სრულითა.

თუმც სამკითხველო დაარსდა
 იმ მონაგროვებ ფულითა,
 წვერები ხელს არ ჰკიდებენ
 ამ საქმეს წრფელის გულითა!
 ეშველო, იქნა, დაარსდა!
 ეხლა შორს შემაღულლებით
 ბევრმა კიდევაც არ იცის,
 ის თუ არსებობს სრულდებით!
 უპატრონოდ დასტოვეს...
 (რა მესმის ჩემი ყურებით
 ქალები ჰხევენ ფეხსაცმლებს
 გაზეთით წაკითხულებით)!..

ჯერ მიგნებაა საძელო
 და თუ დასძლიე უგზობას,
 პიროვნებისა საცნობათ
 „მეტრაქულს“ გთხოვენ მოწმობას.
 ბევრი ამითაც უშინდა,
 სახლში მოჭკურცხლა ჩქარადა:
 თუ პოლიციის აცნობეს,
 დაგეტანჯავენო მწარადა.

ვის ხშირად ნახვენ, მთავრობა
 იჭერსო წაკითხულისთვის:
 ვინაა თავი გასწიროს
 სამკითხველოს გულისთვის?
 ახლა სკოლაში შევიდეთ
 და ენახოთ სანახავითა
 თათარი შვილი რო კნავის
 მხავეანა კატასავითა;

რომ „კული“ ენუქიძისა
 კვლავ ამოიღოს თავითა,
 „ინ-ორდენისკენ“ გასცუროს
 „ჰაეროპლანის“ ნავითა...
 იქავე ნახავთ ჩოჩიას
 და ჰკითხეთ, ნუ გაიცინებთ:
 რად ეუბნება მოწაფეთ:
 „მოიკათ!.. დედას გიტარებთ!?!“...

ერთსაცა, ვიტყვი ამაზე,
 ვიცი რომ არ გაიკვირებთ:
 ენუქიძესა ვეჭილობს,
 ის ლანძღოთ ავი იტარებს!
 აწ გავათავე სიმღერა,
 დავდევი ჩემი სტვირია,
 ახლა, შენ იცი, მათრასო,
 შენი წყალობა გვჭირია.

ფაჩუ.

უხსო სიტყვათა ახსნა.

(ხონის რაიონისთვის)

არშიყობა.—სურდო ხონელი ინტელიგენციისა.

ხონის თეატრი.—დაწესებულება, სადაც გაიმართა სამასი რეპერტოია, სამი წარმოდგენა და ერთი ჩხუბი.

ქვიტირის სამკითხველო.—თაგვების ბუნავი. ნახახულევის მწერალი პლატონი.—ცოცხალი მანქანა, რომელითაც შინჯავენ სისქეს გლეხების ჯიბისას.

კონტუათლები.—სამკითხველოს მძიებელნი.

საჩივარი.—პირველი მცნება ხარტონ-ხუცესისა.

პროლ. ეშმაკი.

ორი ეშმაკი.

(„საერო“ გაზეთი.)

ზარგვლა. დილა მშვიდობის, ჩემო ძვირფასო!
 „საერო“ ნახე ნომერ პირველი?
 ღვინო კი არა, გაზეთი რამე
 სურგულაძეა სადა მჭირველი.

დიდი ხანია ქართველი ერთი მოელოდა „კორინთელთა მიმართ ეპისტოლე“ წმინდისა პეტრე მოციქულისა საკითხავს, ვინაიდან ჩვენმა ეროვნულმა მათეებმა, ლუკებმა და მარკოზ-იოანებმა კარგა ხანია დასწერეს თავისი სამოციქულო და საკითხავი.

შეაჯ. დასწერეს, მაგრამ ვგონებ ფესს ვერ იკიდებს საღმთო აზრი მათი. ახლა კი აღარ, ვიცი „პეტრეს სამოციქულოს“ რა ბედი ეწევა.

ზარგვლა. „ვეცდებით, რამდენათაც შეგვეძლევა ჩვენი თავი გავაცნოთ“ ასე იწყება ეპისტოლე წმინდისა პეტრე მოციქულისა.

შეაჯ. ვითომ რა? იოლი არის განა გაცნობა მავთაი? თვეში თითო ტყავს იცვლიან, ასეთი დასდევთ ადათი. დღეს რო გაცივობ, შეხედავ ხელო სულ სხვა ქეჩხოს ატარებს, რაც დრო გამოიღის, ცოდილო თავს სულ უკვდავ პირებს ადარებს.

ზარგვლა. ამბობენ: „ქართველი ერთი ამ ერთი საუკუნის განმავლობაში სრულს დაქუცმაცების ხანას განიცდისო“.

ინებეთ და იგემეთ!

შეაჯ. რა თქმა უნდა, რა თქმა უნდა! ქართველი ერი ამ საუკუნის წინ იყო მჭიდრო ზერს თელში“.

როცა გურია ოდიშს ებრძოდა, ორივე ერთად იმერთ მბრძანებელს, ოდესაც მეფე იმერეთისა აუხაზუნეს არა დააკლებდის ხელს, ოდეს კახეთი ქართლს ეცემოდა ქართლი კახეთსა და მთიულტებსა, ოდესაც ძენი ქართლოსისანი ელტეტდნენ ერთმანეთს ვით წიწილებსა, ოდესაც ციცი სემბათს ებრძოდა, სემბათი კიდევ ორბელიანსა, ოდეს კახეთის ერისთავები ქსნის ერისთავებს სცემდნენ ზიანსა, იმ ვამბად იყო ქართველი ერი არ ნაქუცმავი იყო მოლიანი, და, აღბათთ, ახლა იმ დროს იგონებს პეტრეს კალამი წვერ-მადლიანი.

ზარგვლა. ამბობენ: „წახდა სარწმუნოება, რჯული დაეცა სანატრელიო, ძველათ რო ერსა გზას უკავად და დღეს გახდა მისი შემბორკველიო.“

შეაჯ. გარანალაც სატარელიო ეს ნაკლი ჩვენი ერისა: დაეცა საქმე, დაეცა ქართველი ხალხის ბერისა!

ძველათ მდიდარს, მდიდარს მუცელზედ განაბერეს დღეს დამწეულის, გახმადრის გასახარელოდ მტერისა.

ზარგვლა. ყველაზე უფრო ქართველ თავად-ახნაურობას მოხვდა სიმწვავე საერო კალმისა:

„არ თუ ძველად,
ზუბრნი ჩვენში
დღესაც დიდ როლს თამაშობენ:
სახნაგ-სათეს
ადგილ-მამულს
თითქმის სულ ისინი ფლობენ.
თუმც ამ ბოლოს,
მათ სამშობლოს
ულალატეს და გასწირეს
მამულების
და მიწების
მათ გაყიდვას მოუხზირეს.
სულ დას-დასად,
ჩალის ფსად,
უცხო ხალხს უყრიან ხელში,
და თვის ერსა,
დღეს მშვირსა
ყრიან ქირს და განსაცდელში“.

შეაჯ. ეს დიდი უბედურება და აკი საშეა-ლებაც მოუნახავთ, რომ ქართველი თავადაზნაუ-რებო გონს მოიყვანონ. ჩვენი ზნეობრივი მოვა-ლეობაა გაფაფრთხილოთ მფლანგავი მემამულენი, წინააღმდეგ შემთხვევაში მათი საკადრისი ადგილი ვუჩვენეთ ისტორიაში“.

იმედია ამ მუქარას ვერ გაუძლებს ზუბრთა თავი, მამულს გლეხებს დაურიგებს მოკტიევი და მფლანგავი.

ზარგვლა. „ქართველი ერის უმრავლესობას წვრილი მესაკუთრენი შეადგენენ. ამიტომ ჩვენი უმთავრესი ყურადღება უნებლიეთ იმათკენ იქნება მიტყეული. სადაც კი მშრომელსა და მესაკუთრის შორის უთანხმოება ჩამოვარდება, ჩვენ ყოველთვის ვეცდებით მშრომელის მხარე დავიჭიროთ.“ -ო ბრძა-ნებს სამოციქულო.

შეაჯ. „მაგრამ ერთის პირობით კიო“. დას-ძენს იგივე მოციქულო.

„წარმოებას აქვს თავისი კანონი და საფუძველი... ჩვენ ვერ მივცემთ მუშას ნებას მრეწველს შეუშალოს ხელი“-ო.

ზარგვლა ნეტა რაა ეს კანონი და ან ვეც საფუძველი?

სულ მთლიან დაამტკრეს აქაურობას. იდექ! ადექ!
შე სამიწვე!

სოლ.—(წამოდგება და ბუტბუტებს) რა იყო, თუ კი მეც შემძლია წერა და ლექსების გამოთქმა რეიზა უნდა დავლუპო ტყუილა ჩემი ნიკი? იქნება ბიძინასაც მოვწონოს.

ანუს.—(გაჯავრებული) დაიკარგე შე საძაგელო! შენი გამოთქმული ლექსი შენ ბაღებს შუენანზე, ვის გაუგონია შენი წიგნი და ლექსი. უკეთესია შენ სჯემს მიხედვ. ლექსის წერა და ამისთანა ჩემი ბიძინას საქმეა.

სოლ.—(გული მოსდის) ძალიან უკაცრავათ ბრძანდებით, ქალბატონო, მე რომ სოლომონი ვარ მეც ქე მომცა ლმერთმა ნიკი და კიდევ დავწერ თუ გინდა ახლავ დავიმტკიცებ, რომ მე ლექსის გამოთქმა შემძლია (ჩაფიქრდება. სახე გაუბრწყინდა და ამბობს)

ჰა ბებია ახტი დახტი
ჯერ ამ სტოლს ვადახტი,
მერე აქეთ ვადმოხტი

და მერე იმ სკამს. მოახტი. (ტაშს შემოკრავს) იეს უჩაღ ბიჭო სოლომონა რა ლექსი გამომივიდა.

ანუსია.—(გაბრაზებული) როგორ ბედავ?! გასწი აქედან შე სალახანავ! უყურეთ ერთი ამას? ვართრე აქედან!

სოლ.—(გაჯავრებული მიდის კარებისკენ) თუ გინდა ყველია გულზე გასკდით მე მაინც ლექსების გამოთქმას თავს არ დავანებებ. ნახე ავერ თქვენი სოლომონი ლედახტორი თუ არ გახდეს. (კარებში ბიძინას შეეხებება და უკან დაიხვეს.)

გამოსვლა მამაძსმა.

ივანავე და ბაიანა.

ბიძ.—(შემოდის სახე გაბრწყინებული და ხელების შლთი ამბობს)

კრილა მთვარის სხივები
ვადმოფენია არესა,
ვანშამით მაგრათ გამძღარი
მივალ დარბაზის კარებსა. (შეჩერდება)

სოლ.—(ღიმილით) ქე ვადარეულა.

ანუს.—(შეშინებული) რა დავგმართა შვილო?

ბიძ.—(შეხედავს სოლომონს, მერე ანუსიას და განავრძობს):

სოლომონ რაქველთ ხუცესი

სოლომონა.—(სიკის ვედარ იზარტებს) ფხუუ!

ბიძ.—(ვანავრძობს) ფხუს იბახის, როგორც ჯორი.

სოლ.—(გაჯავრებული თავისთვის) ჯორიც ხარ და ჩიჩორიც.

ბიძ.—(მიდის მისკენ) ყურებზე ჩამოაფლარტვია, როგორც ავლაბრის ჩონჩხი

სოლ.—(უკან უკან იხვეს გაჯავრებული) რავე გეკადრება, ბატონო, ვაოანდღე.

ბიძ.—(ყურს არ უგდება. ანუსიას მიაშტრდება და ამბობს) აქეთ ბებია კრუსუნებს.

ანუსია.— ვიმივე, შვილო ბიძინა!

ბიძ.—(ვანავრძობს) ამდენი ლექსის შემთხზველსა

კარგია თუ დავგძინა.

(ანუსიას მხარზე ხელს დაკრავს) ყოჩაღ ბებია! ყოჩაღ! რა კარგი ლექსი გამოგვივიდა. (მევა მაგიდასთან) არა, ექვს ვარუშეა, რომ პოეტობის ნიჭი მაქვს. აუცილებლად მაგრათ უნდა მოვიკილო ხელი ლიტერატურის ამ დარგს. ახა შევეუდგე საქმეს (კალამს აიღებს და დაფიქრდება. სოლომონა კარებისკენ მიდის) ახა, დაიცა შენ, დაჯექი. დაჯექი ბებია. თქვენ ორივე უთუოთ აქ უნდა იყოთ. მე მინდა ეხლა გამოვიჩინო ჩემი ნიჭი. უნდა შევთხზა დიდებული ლექსი და მოვშე იყავით (ანუსია დაჯდება. სოლომონა კუთხეში დადგება და ღიმილით უყურებს. ბიძინა ღრმად ჩაფიქრდება. ცოტახნის შემდეგ შუბლზე ხელს შემოიკრავს, თავს მაღლა ასწევს და სახე გაუბრწყინდება) დაბ! მზათ არის. ტემაც საუცხოვოა. მე თქვენ ავიწერთ ეხლა მთავარიან ღამეს და ბულბულის სტვენას (ჩაახველებს)

ბნელ ღამეში ცის სივრცეში
მირბის სწრაფათ თეთრი მთვარე,
აქ ბულბული ძალიდით ყვეს
იქ ყროყინებს ვირი მწვარე.

(ტაშს შემოკრავს) დიდებულია დიდებული. ხომ კარგია ბებია? ა? სოლომონა ხომ კარგია?

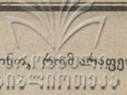
ანუსია.—(გახარებული) მშვენიერია, მშვენიერი ჩემო კარგო. ახა ვინ იტყვის, რომ შენ ამისთანა ლექსების მწერალი ხარ.

სოლ.—(ღიმილით) კაია, ბატონო, მარა იგივე არის კარგათ, ბულბული რომ ყვედა და ვირი ყროყინდება, ხომ შეუშლიდენ ერთმანეთს ვალობას?

ბიძ.—(ხელს ჩაიქნევს) ექ! ახა შენ რა იცი რა პოეზია იხატება აქ. ბულბულის ყვედა, ვირის ყროყინი, ბნული და მთვარე. რა გინდა აქ რომ არ არის. ეს მთელი პოეზიაა. (სწერს)

სოლ.—(თავისთვის) მაგი თუ ლექსია და ჩემი ლექსი მარგალიტი ყოფილა. ისე გამოეთქვამ ლექსს, რომ არც ვირს ვახსენებ და არც ჯორს. რა საკადრისია ვირის ხსენება (იციინს)

ან.—(გაჯავრებული) რას ბუტბუტებ ბიჭო? ხომ ხედავ წერს, ხელს ნუ უშლი.

ბიძ.—(გაათავებს წერას, წაიკითხავს. გაბრაზებული წამოვარდება და ხევს) არ ვარგა! არ ვარგა მე მსურს დიდებული რამ დავსწერო! მე მსურს ქვეყანა გაავაყვირო (თმებში ხელს იტაცებს და დადის).

ან.—(შეშინებული წამოვარდება და მიირბენს) რა იყო, შვილო, დამშვიდდი, რა მოგივიდა?

ბიძ.—(მიაყრის თვლებში ქალღალდის ნახევებს უყვირის) ის იყო, რომე პოეტი არა ვარ, არა, არა! არ შემიძლია ლექსების წერა.

სოლ.—(ვეშთიკითხილიმება) არა, რის უზნობთ, ბატონო, თქვენ სამაგალითო ლექსის დაწერა შეგიძლიათ. თქვენი ლექსი თუ არ ვარგა ჩემი რაღა იქნება. მეც შელექსეთ მომაქ თავი.

ბიძ.—(გაჩერდება) შენ მართლა იცი ლექსის წერა?

სოლ.—ვიცი, მარა თქვენ არ მოგეწონებათ.

ბიძ.—აბა, ერთი! სთქვი ნუ გენალღვება. თუ კარგია შევაკეთოთ და დავბეჭდოთ გაზეთში. შენს მაგიერ თუ შენ ვცხენია მე მოვაწერ ხელს. აბა სთქვი!

სოლ.—(ჩაფიქრდება. ჩახელებს).

აქედანა გავიქეცი
ლობის ძირას წაიჭეცი...

ბიძ.—(შეჩერებს) დაიცა, ასე არ გამოდის კარგათ (ფიქრობს.)

აქედანა გავიქეცი
იქ ოთახში სტოლსა ვეცი,

საუცხოვოა, საუცხოვოა. ჰოი მერე?

სოლ.—(წყენით) მე მასე არ მიჩნოდა, ბატონო, ესლა თქვენ დაათავეთ.

ბიძ.—კეთილი! ეგ ადვილი საქმეა. შენ ოღონდ დაწყება თქვი თვარა მერე მე ვიცი. მე მუდამ დაწყება მიჭირს თუნდაც უბრალო წერილი იყოს. (ჩაფიქრდება. განაგრძობს) აქედანა გავიქეცი

იქ ოთახში სტოლსა ვეცი,
მერე სკამსა დავეჯახე
იატაზე წაიჭეცი.

(ტაშს შემოკრავს.) საუცხოვოა! საუცხოვო!

ან.—შევენირია!

სოლ.—ნახევარი ჩემია და ნახევარი თქვენია.

ბიძ.—ეს კარგი, მაგრამ მართო ერთი კუბლეტი არ კმარა. საქიროა ორი სამი კუბლეტი, რომ გაზეთში დაინბეჭდოს. აბა, ჩემო სოლომონ, სთქვი ქვეითი.

სოლ.—მე მეტი აღარ შემიძლია, ბატონო. თქვენ ჩემზე უფრო კარგათ გამოსთქვამთ.

ბიძ.—(ზივს მაგიდასთან, დაეყრდნობა ხელებზე და ფიქრობს. ცოტა ხნის შენდევს თავს გააქანებს. ხელებს იქნევს.) არაფერი გამოდის! აბა სო-

ლომონ დაიწყე!
სოლ.—რა დავიწყო, ბატონო, რა დავაყვირო ვიცი.

ბიძ.—შენ ოღონდ დაიწყე და მერე ჩემი საქმე იყოს.

სოლ.—რომ არაფერი ვიცი რა დავიწყო?

ბიძ.—მაშ რა გქნა? (ჩაფიქრდება. ცოტა ხნის შემდეგ წამოვარდება გაბრაზებული მიხეხს მოხეხს ქალღალდებს და ყვირის) ჰო არც ეს მოდის თავს. პოეტობაც არ შემიძლია. ამათ შე ქვეყანას ვერ გაავაყვირებ. ჰო. ხვა რამე უნდა ვსცადო.

ან.—(შეშინებული) ღმერთო მიშველე! რა მოგივიდა შვილო!

ბიძ.—დასხედით! ესლა გატრუნეთ სული, ხმა, კრინტა არაფინ დასძრათ. ჩემთვის საჭიროა ღრმა ჩაფიქრება. ხელი არ შემიშალოთ ესლა უნდა შევეთხზა დიდებული რამ. ესლა უნდა დავსწერო ისეთი წერილი, რომელიც ცეცხლივით უნდა ჩაენთოს ყველას გულში. დიახ, ჩემი წერილი ხალხის გულის ამამბერებელი უნდა იყოს.

ან.—(მოფერებით) უშჯობესი არ იქნება, შვილო, ესლა მოისვენო და ხვალ დასწერო წერილი.

ბიძ.—(გაბრაზებული) არ მოვისვენებ, აბა როგორ მოვისვენებ, როცა ხალხი ხელს ჩემს სიტყვას. დაჯექი მანდ, ხმა გაიკმინდე, ელო არ შემიშალო. შენ მანდ იყავი სოლომანავ, ხმა არ ამოიღო.

სოლ.—რომ დამაცხიკევოს, ბატონო?

ბიძ.—არა შეიძლება, ხელს შემიშლი.

სოლ.—აბა ცხვირს ხომ ვერ მოვიჭირი, ესლა არ მინდა, მარა იქნება მერე შემიჯღერს ეშმაკი და ქე დამაცხიკევოს, რაღა გქნა მაშინ.

ბიძ.—როგორც კი შეატყო, ცხვირზე ხელი მოიჭირე.

სოლ.—ჯაი დავემართოს, თუ დევიქირე.

ბიძ.—კარგი ერთი, კმარა. (ღრმად ჩაფიქრდება. შემდეგ სწერს. კაი ხნის შემდეგ ათიებს ქალღალდს, წამოღვება და ხმა მაღლა ხელების შლით კითხულობს, ანუხისას და სოლომონას) ესლა შეგიძლიათ თამამათ იყოთ. დამიგდეთ ყური. იცოდეთ, რომ თუ კარგათ არ ჩაუყვირდით, ისე ვერას გაიგებთ. რევოლიუცია უწინ იყო. იმისთანა რევოლიუცია იყო, იმისთანა, რომ სულ ბღღვარი აადინა გამხმეცებული, როგორც ლომი ენეთვარა რეაქციას, ვადაბრუნა და ზე კაკალ გულზე დააჯდა. რეაქციამ კვებსა დაიწყო. რევოლიუციამ გაიშარჯვა. ხალხი სიხარულს მიეცა. მარა ეს სიხარული მალე გათავდა. რეაქცია წამოუდგა რევოლიუციას, დაკრივა კბილები, აიყარა ფაფარი, დასქექა, და-

ანთო ცეცხლი, აქთ ვცა, იქით ვცა, მიღეწ-მო-
ლწეა ყველაფერი, დამხებრია, დაამტკრია (აიღებს
სამეღნეს და ესვრის სოლომონს, ხეცს ქაღალდებს,
იღვრის საწურ-კალამს. ანუსია და სოლომონ შეში-
ნებული გარბიან).

ანუსია—ღმერთო გვიშველე! არიქა სოლო-
მანავ, ექიმი ჩქარა! (გარბის).

სოლ.—(გარბის) ვაი დედა, თავი! ახლა კი
გადირია სწორეთ, მაგას ვერც ერთი ღობტური
ველა მოარჩენს.

ბიძ.—(განავლობს კითხვას) ხალხი წელში
გატყდა, მისი წამოყენება ძრიელ გასაქარია. საქი-
როა წამლობა, ექიმი, ექიმი! (დარბის გაგიჟებით).

სოლ.—(კარგში თავს შემოყოფს) ახლავე
ბატონო, მიგრბივარ ექიმთან.

ანუსია—(შემობრუნდვს კარებში ტირილით)
ახლავე შვილო, მოგიკვდეს ბებია. ესლავე მოვე
ექიმი. (გარბის).

ირეთელი.

ფ ა რ დ ა.

პრიზები.

ქართველი საზოგადოების ერთმა ჯგუფმა ფრიად
სიმპატიური საქმე მოიზომქმედა: ბანკის ბალში მოაწ-
ყო სივრცობა პრიზებით.

1) პრიზი სილამაზისა მიიღო გიორგი გვაზა-
ვამ. (სახელდობრ ნაქარგი ქოში დიაცისა).

2) პრიზი ლამაზ მოქმედებათა ერგო გიორგი
ამირჯიბის. (ინგლისური ბოქსი და ხეცსურული
ხეყული).

3) პრიზი კობტა ტანისამოსებისა მიიღეს: ბ-ნ-მა
ეშმაქმა და პართენ გოთუამ. (ძველი ნაბადი).

4) პრიზი ქართული მოღონებისა—იროდიონ
ველოშვილმა, სიმონ ყიფიანმა და ვალერიან გუნიაშ.
(მოკრებული კუბრიელები.)

5) პრიზი გაიძვირობისა—კოწი თუმანიშვილმა
(იორდენი იეზუიტთა კორპორაციისა).

6) პრიზი „უანგარო“ მოღვაწეობისა—იასე
რაქველმა. („გეორგიას“ ძველი წესდება).

7) პრიზი ხელთათმანებისა—მ. ადამაშვილმა.
(ერთი ნაჭერი საპონი).

8) პრიზი ქართველი მეცნიერებისა—ბ-ნმა ლობ-
ჯანიძემ. (პატარა სათამაშო ეტლი).

9) პრიზი დრამატურგობისა—ლევან მეტრე-
ველმა. (ერთი ვეგონი ქაღალდი, ახალი, ოთახს
მოქმედლებიან დრამის დისაწერათ).

10) პრიზი პუბლიცისტობისა ერგო პატიეცე-
მულ „ბატონს“. (ისლის ღერი და წყალში გაძრუ-
ლი საპონი).

12) პრიზი განცხრომისა—ერგო წერა-კითხვის
საზოგადოების გამგეობას. (ყოფილ ჭაღურში).

13) პრიზი მართლ-მსაჯულებისა.—(. . .)
თანხის გამნაწილებელ კომისიას. (საქართველოს
ქარტა).

მხეცი და გლეჯდა..
(ესკიზი)

ამაჟღ, შედიდურთ გაცაშელა კავკასიანის მთა-
ტრეხილი; იმისი მუღმივი, თოფლით შეღესილი მწვერ-
ვანში შხის სხვაგვარ ქვეშ სასურათ ქათათიკენ. აქით
აჭარა-გუბიას მთა ღურჯათ გამოაფურება, იხივ, ვითამ,
ამუსია, შედიდურთხ, თუქცე პირუელთა ჭაჭის გამო-
წევა არ შეუქდათ და არა... ამ ორ დღე-გემარს შუა მორ-
ცხვათ, უზირად გაწოდდეს ნიკოაიის ჰატარა ქელი,
რომუელც ერთის მხრით მღ. სუფსის ვიწრო დეღეს
ტაღაქურებს, მეორეთი კი ვაკეხითა და მინდორ-ტაღა-
კეხთ იფრთოდ დაეცხილი რთინის ხეობა, თაფლ-
წარმტაც სანახაბას წარმოდაგენს ეს ხეობა ამ ქელიდან!
დასაუფეთთი გაწოდელან რთინის ნახარები ღურჯათ მო-
ბიბხე ნათესი მინდურებით, აღმოსაფეთთი კი წარმოს-
დგომის დიდრინ საფეხურებთან კაბუსეთი აღმართული
ბაბისა საზოგადოება, რომელიც ერთასხად ბორცვებ-გო-
რაკებზეა გაშენებული. სრიოკი, შირიკი, თითქმის უმც-
ნარეულებს ეს გორაკები, მცარამ ადინსულ სურათში მინ-
რევი ადგილი უჭირავთ. ნიკოაიის ქელისავან ისინი
წრდილო-აღმოსაფეთთი გამოყოფილ-განტაღკეპებულნი,
გორაკთა ერთს თითქმის დამოუკიდებელ უბანს შეადგენს.
პირუელსა და უკანასკნელთ შუა გადის ეწრო და მიხ-
ვეულ-მოხვეული ხევა, რომელმაც ჩუხთ, უხმით, თით-
ქმის ქრდულთა მიზნარება ჰატარა მინდურ-ხევის წყალი.
ამ მინდარის სასურეთ დასაფეთთი, ნიკო-ათის
მთის კალთები დაფიქილთა სმიფარნი ადგილებითა, სადაც
სოფლის ჰატარა მწვემსებს თიანთი ნახინი გამოურე-
კათა. დიდით საქონელი ხარბთ ესაღება ნამიან ბაღასს,
შედაღასს წყლისკენ უშურება, წურვილს ავლავს, გრილ-
დება, წრდილში ისვენება, სახმრთისას ხანს ასევე ზეეთი-
კენ იქუებს დენას და სმიფარზე ჟარის კაცთა გაშლელი
რახმიეთი გამოაფინება. მწვემსებიც ადინ მადლობებზე,
სადაც აქ-იქ აბაღათა სდგანან მადლი, ტრატკი-კაღაშ-
დილი წიფლის ან ცხელების ხეები. ეგ ნაშინი ერთ
დროს აქ არსებული უფალი ტუისა, რომელიც შემდეგ
ადამიანის შეურთაფლებელი ხელთ განჩილ იქნა. ამ ხე-
თა წრდილზე ქვეშ იკრებიან მწვემსება, ცელქობენ,
დაზღანდარობენ, ბეშურ თამაშს ტატრებით ეძლევიან,
დრო გამოშვებით ნახინსაც კაღაქეღუნ სოფემ.

შუე ნელ-ნელა დაბლა დაქშება. ის ჟერ რადც მო-
*) გვარი ვერ გავარკვევთ.

წითლ- მოყვითალო ორქოლისა და ჭურისკან შუბ-
გებულ ნისლიში გაუხვია, შემდეგ ამ ნისლას თან და თან
ხვეთი აწინა და წითლად აურთავლებდა მზის ბურთმა
ხლებს ზედაპირს ფეხი დააჯდა, თითქმის ტანთ განხდა
და ხლებს უფსრულში გადაშებანს დამოასო.

— ჭაუუ, მეღანია, ჭაუუ.. გასასხეს ზატრა ამხ-
ნაკებმა ერთი კორაკედან—მოკრეზე 10—11 წლის
ზატრა ქალს, რომელსაც ამ საღამოს ზირათ ძროხს გა-
უბნა და დაქვებდა.

— მოსას ზატრა ქალის წვრთალა გამოხმურებს.

— ნახე?! კეთილებდენ ხმა მღაღლის ძახილით
ამხნაკები.

— ზერა, ვერა!..“

ამხნაკები ძახილითვე ურჩევდენ ზატრა ქალს, თა-
ვი დაწებებთა განებულ ზირუტევისათვის და სხლისკენ
გამობრუნებულეთო, რადგან მზე უგვი ჩავდა, სდა იყო
ნამობნებლებოდა და ასეთ დროს კი საშიში იყო ტუქში
მარტოთ სიარული, მაგრამ შეღანო მათ უფრო ადარ უც-
დებდა. გულის ფსინტქლით აწულებოდა კორაკის ადმართს
და გასძახდა: „მოთ, გიშურა, მოთ!..“ მაგრამ გიშუ-
რას თითქმის გულები კი გაჭქრაო... დიდხანს უდღიდენ
ამხნაკები მეღანას, რომელმაც კორაკის წვერი უგვე
გაღდას და მის ბქითა ფურდომზე დაეშვა. ბოლას ხ-
ხირი გამორტეკს, მეღანოს დანარჩენი სქტნელიც გა-
მოადვენეს და სოფლისკენ გამოაბრუნენ.

ის იყო ბუგუგა უხიდან დაბრუნდა, თხიხს ბუგუ-
ბაც კი ვერ მოესწრო, მარამა ვასშიხს სპხადაში იყო
კართელი, რომ ქისკარზე ზგუფად შეჩენდენ ბაუშები
და შიმობლებს მეღანას ამბავი უწყვენს.

ბუგუგამ ამ წამსვე თოხი ძირს დააგდო და ჩქარის
ნაბიღით ქედისკენ გასწია.

პატკა ხანი გავიდა. აკურ ვახშიხს დროც მოაწია.

განებულ ძროხს უგვე სასწილი მოსულეთო, ბუგუგა და
მეღანია კი არს სჩანდენ. თავზარ დატეხული მარამა
ხან ერთი მუხობლისკენ გაკოდა და ხან—შეორისაკენ.
ბუგუგას ეხოში ხალხი მოგროვდა. უგულა კრძნობდა,
რომ ბუგუგას ანდენი ხნით დაგვიანება რიდასიც მომას-
წავებელი იყო. სხლხი ამძიანდა. ეხოლან გადელი
და ქედისკენ გაემურა. უგულაზე წინ გათ ფრული მარია-
მა კართოდა. მისი შიმობლები გუდა რადენ ავი წი-
ნათკრძნობით იყო მოტეხული. გორაკებულის რერგიით
კართდა ის უგულაზე წინ, უგულაზე სწრაფად, თითქმის
სიქმწივლის ძალა დაებრუნდა იმის, დროთაბრუნვისკან
ძალა მოალებულა, მუხლების: უგულას ათქებდა და წინ
ამურებდა ზატრა ქალის გამაორკვევად ბედა. მოკარე
არ სჩანდა. ის ჟურ კიდვე დიდხანს არც ამოვიდოდა.
იმისი აჯ-ბქ შავთა გრძნულათ ზირ-დადებული დრან-
ტები საშიშრათ გამოიყურებოდნენ ამ უგუნეთს დამეშა...
— შეღანია ჭაუუ!.. მოისმოდა სადღაც მითის გა-

რკიდან ბუგუგას ხმადალდი უკინა, მისხით მხოლოდ
მითის, კორაკების, კლდე-ღრეების, ციცი-და უფსრუტე-
მობახილი-და მოისმოდა...

— „არაფერი იმისი ბუგუგაჲ!“ შესსხს მოახ-
ლოებულმა ხალხმა, რომელსაც ზასუხით მხოლოდ ზირ-
გულის ხმადალდი და სსარწარვეთილი დრიალი მოესმს.
აქით მარამამც ასტუხა გულის გამტევეკი წიოდე კვი-
ლი. სხარული სურათი იყო. ორთაც და რთორად შეიძ-
ლებოდა, ხალხმა დაამშედა სარალო მშობლები მტირ-
ხნით აქ დაისვენეს. მიუგარის ამოსვლას უდღიდენ, რომ
მის სინათლეზე ისევ ძებნა განებდნოთ.

ჭა, მიუგარემაც ამოატრანა და ქედის კალთას სხივი
მოათრქვია. ეხვად უგვე მითელი სოფელი იდგა უფსზე-
ისინი მოსდებოდენ მითს და იმის კალთებზე საშიშარი
წრდილებივით დაძწწოდენ, დაქვებდენ... ურადლო ჩირ-
გვის ძირსაც კი არ სტეკებდენ თვალ მოყურავს...

„მხეცი დაჭკეუკაა!“ მოთქმით ერთს და იმს-
ვე გასასხდა სცოდავი მარამა და ისიც სხვესავით
დაძწწოდა, ჩირგუგეს, სეთა ძირებს, იმათ წრდილებს,
ტუქის ადრდებს აშტრდებოდა...

მთელ დამეს კებდენ. მეორე დღეს აურებელი
ხალხი მოეჩინა ქედს და სეთი უღნაჲ აშით დამოფო-
თებულნი კებდენ მთელ დღეს, მეორე დამეს, კებ-
დენ... კებდენ, მაგრამ ამით!

შესამე დღეს კი... ნახეს...

მითს ერთ დრმა დრანტუმი, ზამხნარ-ქინჭარში,
სცოდავით გელო მეღანოს დასხინებული, გაცივული
გუამი მხეც-დაძანას, რომელიცა მეღანოს ძროხს გან-
ტებ, წინასწარ განხრახული მიხნით ტუქში გადაშალა,
განხეული საქონლის მძებარი მეღანო აქ, ამ დრმა ტუქ-
ში ჩაეტრევიდა, იქ მისთვის ნამუხი აჯხდა, შემდეგ ის,
თავისი ბორტო მოქმედების დასსადავით, ვერაგული
მოქნინო, ამ ზამხნარ-ქინჭარში ჩავეტო, ზედ ქებმა,
დადრინო ხეტი მიუგარა და ასე დაესმარებია. უგულა
აშუთათ, უგულა დასტანა ასეთი სსიხდარი ბორტო-
მოქმედების გამაშკარავებამ. ხალხმა მოაწიწებით მოა-
კარა მუნდა წამებული მეღანოს წინაშე. უგულა უსხ-
დლორ მწუხარებს მისცემოდა, უგულა მოსთქვამდა; უგუ-
ლა ჭჭეითინებდა... ბუგუგა გულის შემოხრავით დრია-
ლებდა... სცოდავ მეღანამს კი ღლოთვი ფრწხლებით
დაეჭარა, გულმოდრდი საშიშრათ დაეხოჯა, ამობალეუ-
ბული თვალის ქეთოთობი სსარლად დასიბოლენ, ცრემ-
ლი სრულიად გამრობდა და შეუძლიდით ერთს და
იმსვე ამტობდა „მხეცი დაჭკეუკაა, მხეცი დაჭკეუკე-
დაა, თითქმის ვერ წარმოადგინა ამ უგედურს, რომ ასე-
თი საქმის ჩადანს, ხშირად მხეც-დაძანასც მუშობდა...

6. ზომლითელი.

საეშმაკო რეცენზიები.

ქართული თეატრი.

(ხუთი დებიუტანტი).

ადგილობრივი რუსულ-ქართული გაზეთები (რა-საკვირველია „ქეშმარიტ-რუსულია გამოკლებით“) კარგა ხანი ეშხადებოდენ ლალატისათვის.

ამავე საქმისთვის ეშხადებოდა ხუთი დებიუტანტი!

გაზეთები ქების ფურცლებით გადაიქცენ, დებიუტანტები ქების საგნათ!

„ღრობები“ თქმისა არ იყოს, ჩვენ ერთი მშვენიერი თვისება გვაქვს: — „ივგულეები“ არა ვართ ჩვენ ქებაც გვიყვარს და ლანძღვაც ვაქვით იმიტომ, რომ „ოცნებას სინამდვილეთ ვინჩვეთ“, ვაგინებთ იმიტომ, რომ სინამდვილეთ ოცნებას აღარ ვთანხმებთ! „ჩვეულებას სჯულეთ უმტკიცესია!“ იტყოდენ ჩვენნი ძველნი და ამ თქმულებას დღემდე სავესებთ ამართლებდა ქართული თეატრი!

სიძველეთ ხომ მათი სათაყვანო რამეა!

დღეს კი ვაგვიტრუვდა იმედი! მოლოდინისამებრ „დალატი“ დალატით აღარ დასრულდა! უჩვეულო შემთხვევაა! ყველა თავთავის ალავას სდგას, გარდა დათობა!

ჩვენთვის ხომ მცირე რამეა საჭირო რწივის ფრთები ავისხათ და ცას დავეწიოთ?

— ეს უჩვეულო ამბავია ჩვენს ცხოვრებაში! ფიცხელის ფესტიკულია ციით ამბობს „ზაკვაკისის“ რეცენზენტნი.

— ეს სწორედ სამი ელვაა ჩვენს სცენაზე შემოკრილი! ეს ახალი ფურცელია ქართული თეატრის ცხოვრებაში!

მრავალ-მნიშვნელოვანის უღვამ ქვეშეთის დიმილით ამბობს „მომაველის“ წარმომადგენელი.

— ამ ეამად სიხარულის მეტი არაფერი დავგვრჩენია! ბრძნულის კილოთ აღნიშნავს „ღრობებისელი“ მოაზრებ!

საერთო ზეიშია, ქართული ზეიში! რა მოხდა?

სრულიად ჩვეულებრივი ამბავი! მაგრამ სხვათათვის ჩვეულებრივი ჩვენთვის ხომ უჩვეულო და წარმოუდგენელია! ათ თუნდა დაუფიქრდი: ახალგაზრდა კაცი, რომელიც საჯაროთ სცენაზე გამოდის, ცოტათი მაინც ხომ უნდა გრანობდეს სცენისადმი მოწოდებას და თუნდაც ნასახს მსახიობათთვის საჭირო ნიჭისას?

ჩვენს სცენაზე კი ამ ბოლო ხანებში საჭე სხვა გვარ მიმდინარეობდა. ის კარგა ხანია უნიჭო ახალგაზრდათა საჯაროთო მოედნათ იქცა და ინტრიგების ბუდე გახდა.

დღეს სცენაზე გამოვიდენ მართლა ისეთი პირნი, რომელთაც აქვთ სურვილი და ძალ-ღონე იმისი სამსახურისა. ეს სხვათათვის ჩვეულებრივი მოვლენა ჩვენთვის უჩვეულოა და აი ამ ამბავმა აკი უზომოთ ააღლეა ჩვენი საზოგადოება!

ღიახ, დებიუტანტების უმრავლესობამ აშკარათ

დაგვანახა, რომ მათ შესწევთ სცენისათვის საჭირო ნიჭი, მაგრამ...

მაგრამ ჯერ ჯერობით იმათ იმედზე ქართული სცენის მომავლის დამყარება, სულ ცოტა რომ ვთქვათ, ცაში მიმდინარე წეროსა და ძირს უსაქმო კაცისაგან შამფურის თლას მოვავაგონებს.

სახალხო სახლი.

სახალხო სახლი საუკეთესო გასართობია ქართველი საზოგადოების „დაბალი“ და საშველო წრისათვის.

წარჩინებული წოდება ხალხში აბა როგორ გაერევა?

კარგსაც შეგებან რო არ ერევიან. მათგან „დაბალი“ ხალხი სასიკეთოს ბევრს ვერას ისწავლის.

„სახალხო სცენასაც, როგორც თეატრს, თავისი საკუთარი ოჯახი ყავს. ესენი სულ უზარალო მომავლადები, მაგრამ ხალხის საყვარელი პირნი არიან. მათში ხშირათ გამოერევიან ხოლმე „სახანაურო“ სცენის არწივები, იაგრამ აქ, ამ სახალხო სცენაზე ისინიც, სხვაფერდებიან, დაბლა დადინათვისი მელიდური და მიუწოდებელი მწვერვლიდან.

აი თუნდაც 17 ენკენისთვე. სახალხო სცენაზე „ჩირვეული ცოლის არჯულეებენ.“ მომრჯულეებელი უკვე გამოცდილი მსახიობი კოტე მესხია, მაგრამ მისარჯულეებელი უზარალო სცენის მოყვარე ქანი თამარაშვილი.

მერმე შეხედეთ რა მშვენიერათ ასრულებს ის თავის მიმე როლს! თქვენ გვაგონებთ ეს კარგა ხნის გამოცდილი მსახიობია, სცენის პირობებთან შეჩვეული და გამოწრთომილიო.

შესცდებიო!

თქვენს წინაშე სდგას შესაფერი ნიჭითა და უმთავრესათ საქმის. სიყვარულით აღჭურვილი სცენის მოყვარე. წელიწადზე მეტი არ არის, რაც ის ამ საქმეს ემსახურება! მაგრამ დროს ვანა ამდენი მნიშვნელობა აქვს? არა მგონია!

ეს რო ასე ყოფილიყო ქანი კარგარეთელი ამდენ ხანს ვარსკვლავს დაეწეოდა!

„ქირვეული ცოლი“ მშვენიერათ მომრჯულდა სახალხო სახლის სცენაზე. არა მგონია ქართული თეატრში ის ასე მომრჯულეებით! იქ ან დიდი, დიდი ხანი კი დასჭირდებოდა, ან, უფრო სიმახრეთე რო ესთქვათ, მოურჯულეებელი დარჩებოდა.

ღრიანკელი.

ნაილუბი უზგაიუსადი

სამტრედლის რაიონი. ხეტიალის საღერღული ამეშალა და გავსწიე ახლო მახლო სოფლებისკენ. ლათიკოს მალაზიის ახლოს გავიარე და ერთი ისეთი ღრიალი შემომესმა, რომ ერთ არშინზე შევხტი. ვიკითხე ვინ ღრიალებს ასე საზარლათ მეთქი. მითხრეს ვლენი „აველიანიაო“ თუმცა ამ პასუხმა ვერაფრათ დამაკმაყოფილა, მაგრამ რას ვინამდი გავსწიე ადგილობრივ სასამართლოსკენ. ვილაკას მოწმეთ დავესახელებიე. კარგში ვიღამაც უკრში მიჩურჩულა, ძალიან ფრთხილათ იყავი, თორემ, ჩვენი „სსუღია“ ისე გაჯავრებულია რომ გვერდებს დაგზილავსო. როგორც ვაგივე მსახულის განრისხების მიზეზი ყოფილა სომხე არშაკის საჩივარი. არშაკის სიზმარში უნახავს, ვითომ სასამართლოში შეურაცხყოფა მიაყენეს. ეს ცხადში გონებია და უჩივლა. გამეცინა ასეთი სისულელე და ს. ქაგანისკენ ვიბრუნე პირი რადგან ვავიჯანვ თითქო მამა სამსონს გამოსამშვიდებელ სადილს უმართავს თავის მრევლიო. მართლაც სასამართლოს ეზოში აუარებელი ხალხი შეკრებილაყო. უცბათ გამოჩნდა მამა სამსონი. მიიზინა და დამეზო პირქვე ხალხის წინ და შელაღადა; „შეგცოდნე და შემინდეთო“, ხალხმა უღვაშებში ჩაიციინა და მამა სამსონს ზურგი უჩვენეს. კარგა ხანს იგორავა მამა სამსონმა და რაკი შეატყო არაფერი გამოდნებოდა შინისკენ მოკურცხლა.

პატარა ძორთიკია

ს. მალლაკი. ლატარია — ვეჩერები ისე ვახშირდა მალლაკში, რომ „უვეჩეროთ“ სიკოცხლე აღარ გვიღირს. ისეთი კვირა დმერთმა ნუ გავვითარნოს, რომ ერთი „ვეჩერი“ მინიჭ არ გავმართოთ. აქაური „ვეჩერები“ ქალაქისას ბევრათ სჯობია, კარკითამაში, ქიდიობა და ბოლის თავის ხუთეა. პირველთა გამართულ ვეჩერებ ქ. იულისსის, დიდებულს სნა და კარტის თამაში იყო. საუბედუროთ მხოლოდ გათავებისს მეზურინებთან მოუვიდათ ჩხუბი,

რადგან ქაქჩის მიცემაზე უარი უთხრეს. მეორე ვეჩერიც კარგი იყო, მარა ერთმა ყმაწვილმა უცაბელათ სტაქანი გასტეხა და თავის ვატეხა მოუნდომეს. მესამე ვეჩერზე ამაკომ ბოლილი თავი გაუტეხა მელღლეს. მეოთხე ვეჩერზე რაც მოხებება შემდეგ მოგწერო.

აქაურ მღვდელს სადილათ აღარ პატივობენ და ამიტომ ბავშვების მონათვლაზე ბოიკოტი გამოაცხადა.

აქაური.

ს. კულაში. ამ დღეებში აქ ერთი უბედურება დატრიალდა. ამაჰომ გვერდები დაუზილა ბესარიონ კიკაბიძეს. მასაყის მიზეზი იყო ის, რომ ბესარიონმა კარტში წაგებულნი ფული არ მისცა ამაკოს. არ გასულა დიდი ხანი, რომ მეორე უფრო უარესი უბედურება დაგვატყდა თავს. ღვინით შეხურებული „სმოტრიტელი“ ადვაზურნიტ გელს მოაქინებდა. გაუფრთხილებლობის გამო ეტლი გადაუბრუნდა და ცხვირი იღძოდა. ეხლა საოპერაციოთ თფილისში მოდის. კარგი იქნება თუ ინახულებთ და მითრახით შეხატურებთ.

კულაშელი.

დ. ხაშური. აქ გაიხსნა „ქართველთა შორის კორიკითხვის საზოგადოება“ წიერებათ ჯერ-ჯერობით მხოლოდ თორმეტი მანდილოსანი ჩაეწერა. საზოგადოება თუმცა ჯერ ნორჩი, მაგრამ ეხლავე გამოიჩინა „სსქმინაობა“. უნდათ რამდენიმე კრებანი. ბ — ძის თავმჯდომარეობით.

ხაშურელებმა ამ ცოტა ხანში სამი ეკლესია ააშენეს და ას ორმოცდა ათი სახლი დაანგრიეს. თუ მეოთხე ეკლესიის აშენება დაიწყეს ერთა სახლი აღარ გადარჩება დაუნგრეველი.

ახლათ გაეშვავებულ

ბათუმი. — ამ დღეებში აქ მოხდა სრულიად ბათუმის კარტოენიკა-მონარღეთა სიგზი. სიგზს დეპოს კარტოენიკა ჯგუფიც დაესწრო. თავმჯდომარეთ წამოაყენეს მ. გ. ვასარჩვივა შემდეგ კითხვები: 1) სისტემბიურათ კარტის თამაში. 2) კვირა-

ში ორხელ ქეფი, და ქუჩაში ჩხუბი მ) მუშების გასავითარებელი ახალი საშუალება და სხვა.

სტეფან მაკორინი.

ქ. თელავი. მზო ეშმაკო! შენ მატყობინებ: „მინდურ ჰირ-ვარამზე მომწერე რამეო“. თანაც მწერ: „დაბულდულ ქალებს, კოკლადამიანებს, გოლოვებს, კაკარდოსებს, დლაქებს არ შეეხო შენ წერილებშიო, ვეცდები რჩევა პირნათლთ შეეასრულო, მაგრამ აქ რომ ტერტერას საქმე მოუვიდა, ამაზე გაჩუმიება კი არ შეიძლება. ნეტავი შენ თვალებსაც ენახა ამ დაბულდურ...“ (უკაცრავთ, კინალამ წამომცდა) ქალების. ამავეი მოვიდა თუ არა თელთში ბოქაული პოლიციელებით ისეთი დღე დაიყენა, რომ სულ **БОЖЕ МОЯ** ს ძახილით მთელი ეზო არბენინა. ამის მხანველი სიხარულით ფეხზე აღარვიდდები! მე მიწდოდა შენი მათრახი, მაგრამ ღმერთმა უშველოს ბოქალის შენ აღარ გაეცარჯა. გული მწყდება, როდესაც ერთ დაბულდრავ ქალს ვხედავ მომწყვედულს. საყოლაგი მთელი დღე ცარაულობს ერთ „ყარამანებიანი“ გატენილ შკაფს, ორ გძელ სკამს და ერთ ვიფესკას, რომელზედაც მოზრდილი ასოებით აწერია თელავის სამკითხველი“. ხალხი იძინენი დადის, რომ ჰაერი არა ულოწის და ჰაერის გამაწყვინდათ იატაკის ფუკარი აუყრიათ, სიღინაცე ამოღის წმინდა ჰაერი!

კოტი.

წამილები კამდაცინის მიმართ.

ბ-ნი რედაქტორო! მ. დღედიე მეთანხმება სამკედატრო სასამართლოზე. (მათრას-საღ-4 მე 14 № 2) ჩემის მხრით უერთებ მათ შედატარეებს—განრიქის და კლას—რაც შეეება რადე შტრაფებს“ რომელიც ბ-ნი მედიკოსის გადაეგვრეს, მე პრინციპია ლურდა წინააღმდეგი ვარ ამ გვარი „შტრაფების“ და არც გეთანხმები. დეკ სამტუქს სმართლე გზადეს ჩვე შორის დამყარებელი საშუალება.

კახია.

ბ-ნი რედაქტორო! ნება მომეცით თქვენი მკითხველი შეწინაღობა მათრახი და დასლაშურის სამკედატრო სამართალზე წამებისთვის. შედატარეებსთ ვინც ვაძრე ბატრე დღედიეს და სოლომონ მქანბ. დეს. ვდას ვაძრე ერთ კვირას დღედიან ამ წერილი დღეისამდეც დასასხელს თავისი შედატარეები.

ალექსანდრე ენუშიძე.

ბ-ნი რედაქტორო! სამკედატრო სამართალში ვიქვე „ახლათ გაუმკაველეს“ მას კამპანდა თქვენი კურნალში, თითქო მე დაშთურადიეთ. შედატარეებსთ ვასახელებ გ. დო—სამქს და თ. ჭიანჭველს ვდას ვაძრე რვა დღეს დღედიან ამ წერილის გამომცემების დასასხელის შედატარეები.

იოსებ თელავი შვილი.

ბ-ნი რედაქტორო! მე გამოვიწვიე ბ-ნი კასია სამკედატრო სამართალში, მათრახს—საღ-შურის“ მქეხეთე ნომერში მითავსებელი დღეის წამებისთვის. კასიამ დახმება თავის მხრით ბ-ნი კოლა, მე კი არსენ წითელიე და გრიგელ გუგუნიავ. ამიან რამელიც სურდეს ის პირიის, მაგრამ შენ ჩემს მხრით ესისიო კლასის ნაგვლად პირიის ისეთი ვინმე, რომელიც ასე თუ ისე იცნობდეს ჩვენს მოწინავე საზოგადოებას. ეს გამომწვეულია იმ სამართალიანი მთასხრებით, რომ ბ-ნი კლასის არც პირდავთ და არც მწკლდობით მე სრულიად არ ეცნობს.

ამბაკო მალულარია.

ბ-ნი რედაქტორო! „მათრას-საღ-შურის“ № 13 მითავსებელია ჩემიდან მდინე ვარკუნდენი, რომლის ატორი ბ-ნი დარბი უმართლოდ ეხება ჩემს ახრონიებას. ჭეშმარიტების გამოსარეკვეთ—ვიწვევ ბ-ნი დარბის სამკედატრო სამართალში. ჩემის მხრით ვასახელებ დ. გ—ვას და გამ—დის. იმედა ერთი კვირის ვდასი ბ. დარბი თავის შედატარეებსაც დასასხელეს. გიორგი ციმაია.

ბ-ნი რედაქტორო! „მათრახის და საღ-შურის“ № 11-ში მითავსებელია გურიდან ვინმე „ურტს“ წერილი, სადაც ის უნება ვვარის მამასხლისს. რამდენიმე პირის დახმარებით ისევე იქ დაწინისეთა, და სხვათა შორის მთასხრებელია უწინეი „წეტუ“. მოთხოვთ განმარტებას; თუ ვინ ვაჯ მას სხეში „წეტუ“ უწინავდ. თუ ამ სახელებით ის მე მხოლავს, ამ შემთხვევაში ვიწვევ მას სამკედატრო სამართალში დასამტკიცებლათ იმისა—თუ რატავ შემიძლია მე გირალო მოწავე! მთავრების მამასხლისის პირტექტორათ ვახლამა. შედატარეებსთ ჩემის მხრით ვასახელებ მარშენ თითობაქს და დომენტი არონიძეს.

შუბენ საბაშვილი.

სამთა კავშირი, და სოფელს შორი.

მეორე. ეს ის გახლავს, რომ მრევლებს ბევრი უყვართ საკენკელი.

აი ქვევით თითონ სამოციქულოს ავტორები ხსნიან ამ საკითხს: „ჯერ ჩვენ განვითარების ისეთ საფეხურზე ვართ, როცა წარმოება თავის გასავითარებლათ განსაკუთრებულ ზრუნვას და მოვლას მოითხოვს“.

ამნაირათ განმარტავენ მოციქულნი იმ საფუძველს, თუ ვით ჩვენში მუშა ხალხი მრევლებს არ უშლიდეს ხელს. მრევლებობას ზრუნვა უნდა, მაშ მუშებო იძვიტო ტყავი!! (აჲ აზრის მკადაგებელს, კები ჰხამს და მოსართავი!)

შ ა რ ა დ ა .

ნაზი ყვავილით იწყება მისი უმსგავსი სახელი, ვისცა ესე შარდა იქნება გამომსახველი. მას ნაზა ყვავილს ტურფასა მოაბით სიტყვა ახალი... სიტყვა, რომელიც არა მოიხსნება, რადგან არ არის მაღალი. მხოლოდ ამ სიტყვის, მეორეს, მოჰპარეთ ბოლო ნიშანი... ჩვენში ისინი მრავლობენ ვითარცა ზღვათა ქვიშანი. შემდეგ მოსძებნეთ სოფელი გურიის კუთხეთ მდებარე, ნახევრად კომპლუქთისკენ გადაწყურ გადამხდვარე. მისაც მოსწყვიტეთ ანბანი ბოლოზე მოტანებული, ნაცვლად მოაბით მიწდორი აბინი-ამწყვანებული.

და მხათ იქნება შარდა დაკოწიწ-დანიკაწიწი პაჩრონის ღირსებისათვის სრულიად შესაფერები. ის „მოღაწევა“ რომელმაც იმშო ათონის ბერები, და მოუპოვა მდიდართა ადრესი მოსაწერები. რომელსაც დღესაც სწევია სიურცხე ვასამტერები (ეზუიტებთან იბეჭდვის იმისი „დანაწერები“) თავს ხალხის მხსნელათ ისახავს სხვები ჰგონია მტერები და ვინც ვერ ახსნას შარდა იმას შეურცხვეს წვერები.

კოლო.

კალმინთვის წამებუელი.

ტრადი—კომედა ერთ მთქმედათ.

(დასასრული. იხ. „მათრ.-სახლ.“ № 14)

გამოსვლა მისამ.

სოლომონ, შემდეგ ანუსია.

სოლ.—(შემოდის. პირზე ხელები მოუჭერია და იცე იცინის. უკან უკან იხედება) გადვირიე კაცი და აგია სწორეთ. რა შიგეარა ნეტაი ამ ჩემ ხაზეინს? თავში რომ რაღაც გლახათ აქვს საქმე, ავი ქე ვიცო. (მივა დაჯდება მაგიდასთან და ქაღალდებს ათვლიერებს) ნამეტანი წერა კარგს არ უხამს კაცს მაინც. რამდენს მაგი ჩხანის, უფრო უნდა გადარეულიყო. მე რომ ამდენი ვწერო ჩემი თავი პრაფესორი მგონება და გადვირიე აბა რას ვიზამ. მე რომ მაგდენი მეწერო ასი მაგის უკეთესი ვიქნებოდი. იმისთანა ლექსების გამოთქმა ვიცო, რომ სოფლის გოგუები სულ გადავირიე. მოდი ერთი დევიწყო მეც წერა? (შემოდის ანუსია)

გამოსვლა მორთხმ.

სოლომონა და ანუსია.

სოლ.—(ანუსიას ვერ ხედავს. კალამს აიღებს ხელში და ხმა მაღლა ააბობს)

გოგოვ შენმა სიყვარულმა სულ მთლათ დამწყა დამანელა, როცა გნახე მომეწონე

შემიყვარდი ნელა ნელა. (უნდა დასწყეროს.)

ანუსია.—(მივარდება შემინებული) რას შერე-ბი ბიკო? რას შერები შე დასანერლებელი? ვანა არ იცი ჩემი ბიძინს ამბვი? რა საქმე გაქვს მის ქაღალდებთან. ხადაც არის მოვა და თუ დაგინახა

1871